

המחשבה במהות

פנקס יג. יג. עבודה זרה משפלת את מושג האלהות לשפלותו של האדם, על כן היא ההשחתה היותר גמורה. ותולדתה, שהיא עשיית פסל מוחשי אפילו לשם שמיא, כיוצא בה משפלת את הציור של רוממות האור האלהי שבנפש האדם, שממנו נמשכים כל חמדות.

אמנם המצות המעשיות, וכל פרטי עבודת ד' שבפועל ומעשה, וכל הציורים האמוניים הבאים בכוח השיר של קודש', הם מרוממים את האדם למושג האלהות, ומשאירים את המושג עצמו לפי ערכו הגדול, על כן הוא יעלה תמיד ויוסיף חיי עולם לדבקים בו. ואתם הדבקים בד' אלהיכם חיים כולכם היום.

1;

פ. ש. שפלות של עבודה זרה היא סבבה המושגים הגשמיים בענייני אלהות, והיא הצריכה גם כן שיהיו הציורים כל כך קרובים אל החושים, מפני שהשפילה את השכל והחשיכתו. אבל בהיות הפחיתות המוסרי וההשפלה דרושה לילדות האדם, להטביע בו חייו החומרניים על בסיס איתן, על כן היה הכרח להיות עבודה זרה שוררת בעולם זמן הראוי עד כדי לסבב אותם הציורים והביטויים. שיפעלו לטובה אחר שיזדככו ויעלו לרום מעלת החכמה, ויכו גם כן יתד עמוק בציור הנפש של כל בשר, עד שדעת ד' הטהורה תהיה לאור החיים ונר לנתיבתם.

פנקס הדפים ז. 22. גסה היא מאד הקליפה של מושג עבודת ד' בלב ההמון, ובימינו כבר הגיעה השעה שצריך לדקדק, כי עובדיה המוזר מנשל מאיתנו איברים רבים ויקרים. המושג של רצון ד' צריך להיות מוסבר באופן עדין, וממילא עדין יהיה גם כן כל הערך של מלאת הרצון הזה. מה שמחשבין בדבר עצמיות האלהים, ומכוונים לזה במחשבה למרכז העבודה, כלומר למלא את רצונו של אלהים, מצד עצמותו האישית, היא בזמן הזה מאבדת כל סגולה והוד אלהי, והיא משפלת את הנפשות לשפלותה של האליליות הפעוטה, שהייתה מכוונת לעומת הילדות הפראית של האדם. האדם המפותח עולה הוא בהבנתו להכיר שכל מה שאנו פונים אל ההשלמה של ההכרה, של הטוב, של האומץ, של כל הנשגב, בזה אנו רואים את האלהים. העצמיות היא רחוקה מציורנו, ואין אנו מוכנים כלל לחשוב אודותיה בדבר אלהים, ולא ליחש לה קישור מעשי ואמוני. הכול אנו צריכים להפנות לעומת המגמות הטובות הניכרות לנו, שהכול הוא גילוי אלהות. רק הספירות יכולות להיכנס במחשבה וכוונת הלב, ולא אין סוף, שהוא למעלה מכל רעיון, והכול מוכיח עליו ושוקק לו בדומיה.

פנקס יג. ט. ציור 'אחד' מצטייר לפי הדמיון בצורת מיעוט, כלומר בניגוד לריבוי. ובדמיון הריבוי חשוב מציאות יותר נחשב וראוי לתפוס מקום בנפש. אמנם לפי השכל, אחד הוא ציור הכול, הכולל כל הכוחות הפרטיות באחדות אחד. על כן בירידת המעלות צריך לפרש אחר אחד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אבל בעליית השכל אין עם אחד מה לספר יותר, כי הוא כולל הכול. על כן נמשל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה, שעבדיה התחילו להביא לה בחשאי וזהו בעיון, אבל במעשה לעולם הפירוש מוכרח, אמנם אינו גלוי כל זמן שיש לגוף שימוש עצמי מנטייתו הפרטית, כי אם ביום הכפורים שצרכי הגוף בטלים אז כוח האחדות מתפשט יפה במעשה בגילוי, ואפשר לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם.

פנקס ה. 9. גדולת אין סוף בהשקפה ראשונה היא מצטיירת כמותית, וזהו הצד הסיגי שבהשגה. וצריך להעלותה תמיד לצד האיכות, והכוח שהיה נמצא בציורי הכמותיות מתהפך כמו חומר לצורת ההשכלה, ומכיוון שהצורה משלמת אותה מתעדר החומר גם כן ויוצא משפלותו וגסות ערכו, והאדם מתעלה.

10. האלהות יש לה המעלה של רעיון אחד, אבל לא תחסר גם כן את כל היתרונות של רעיונות רבים לאין סוף. ומי שהמחשבה באלהות נדמה לו כמשא, מפני שנדמה לו שהוא סגור ברעיון אחד, הוא לא התחיל להיכנס לפניו כלל.